David Černý

Moje tajemství Prahy

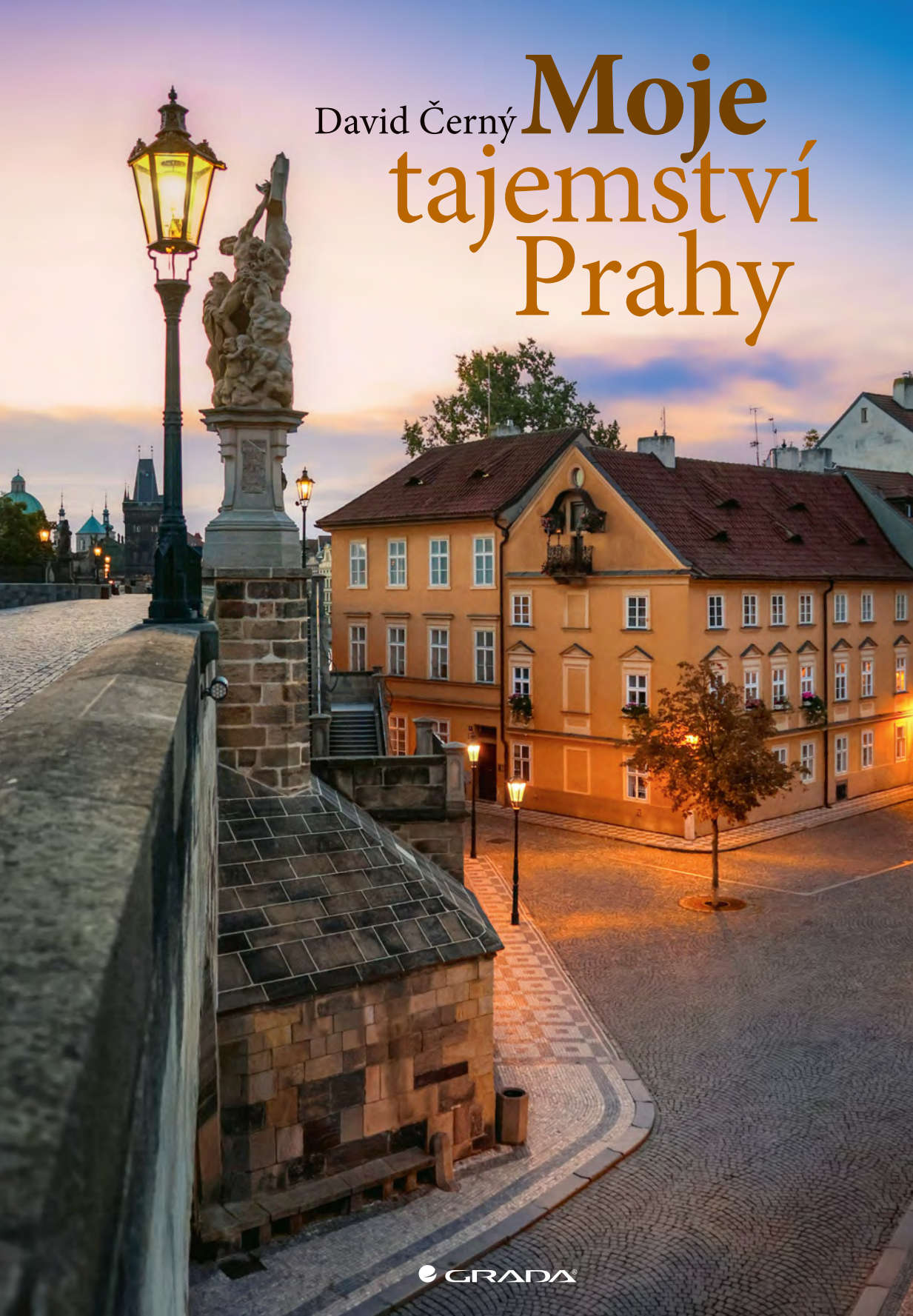

GRADA

GRADA

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno.**

DAVID ČERNÝ
MOJE TAJEMSTVÍ PRAHY

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401
jako svou 10 735. publikaci

Odpovědná redaktorka Eva Škrabalová
Sazba a grafická úprava Martina Mojzesová
Jazyková korektura Pavlína Zelníčková
Fotografie na obálce Klára Hášová

Počet stran 128
První vydání, Praha 2026
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod a.s.

© Grada Publishing, a. s., 2026
Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2026

ISBN 978–80–271–8760–7 (ePub)
ISBN 978–80–271–8759–1 (pdf)
ISBN 978–80–271–3327–7 (print)

David Černý

MOJE tajemství Prahy

Grada Publishing

OBSAH

Mám to štěstí… a to není, jako když cvrnknete do holubů 9

1. Brigita v bazilice svatého Jiří 12

Vyprávění o žárlivosti až za hrob

2. Stěhovavá kašna 17

Vždy lákala lotry…

3. Zlatá brána do katedrály 20

Pro Pražany v bázni Boží

4. Staré dveře na ještě starším Městě pražském 24

Prošly jimi dvě královské svatby

5. Když se z rakve ozve ťukání 28

O ruce, kterou zadržela láska

6. Panna Marie Sněžná až do nebes 32

Jak široká, tak dlouhá

7. Svatý archanděl Michael v Podolí 36

Venkovský kostelík v srdci Prahy

8. O té, která pro Turka ztratila hlavu 40

Ungelt – tedy za peníze

9. Dům U Zlaté studně 44

O mokrých stopách na chodbě hotelu

10. Listování v Nerudově ulici 48

Když dva mouřeníni podpírají palác

11. Povodňové značky 52

Když se velká voda vylila po Praze

12. Okradli svatého Prospera 58

Z umrlcových prstů stáhl lapka prsteny

13. Svatí ve skleněných rakvích 62

Tady tuhne krev v žilách

14. Některé příběhy přijdou za vámi 66

Náhrobek s obtížně čitelnými písmeny prozradil starodávný příběh

15. Petřín aneb vrch svatého Vavřince 70

Tam, kde se sváří Perun se svatými

16. Drahomířina pekelná propast 74
Zavětřete, možná vám vletí síra do nosu
17. Kde se vzala Čertovka 78
Tady to páchne po peklu
18. U pramene Vojtěšky 81
Na počátku českých dějin
19. Pražské Vánoce 84
Vánoce se stříbrným zlatníkem
20. Když v Praze ztratíte hlavu 88
Jak vysvobodit bezhlavé přízraky
21. O dvou zapomenutých věžích 92
Policie je pečlivě střeží
22. Dům U Černého křížku 96
Jak svou nepozorností připravila manžela o život
23. Jede, jede poštovský panáček! 100
O poště v Běchovicích a Prostředkovicích
24. Potrubní pošta 104
Světový unikát pod pražskými chodníky
25. Pražská šunka 107
Jemná delikatesa vítězí ve světě
26. Parník Vyšehrad 113
Šplouchá pod Vyšehradem
27. Legendární „té trojka“ 116
Nestyďte se přiznat, že ji milujete
28. Šikmá kostelní věž 120
Zklenuto na jeden sloup
29. Pražské slunce 122
Jako propustka z očistce
30. Batalión 125
Dnes za peníze, zítra zadarmo

Mé múze, která
je mi inspirací při
procházkách Prahou

Mám to štěstí...

... a to není, jako když cvrknete do holubů

Foto: Klára Hášová

DAVID ČERNÝ pochází ze staré pražské rodiny, která po staletí provozovala pekařství v Petrské čtvrti. V současnosti vede projekt Miluju Prahu, který se zabývá krásami města. David stále žije na Starém Městě, nedaleko Staroměstského náměstí.

Při psaní knih o tajemstvích Prahy zažívám velká dobrodružství. Nejen tehdy, když hledám ve starých knihách nebo slyším vyprávět pamětníky polozapomenuté příběhy. Moje práce není žádná systematická věda, nepokládám se za historika. Jsem jen vypravěč příběhů, které slyším i zažívám.

Některé zážitky si musíte chvilku přebírat a pak zjistíte, že vám nezbude nic jiného, než je prostě přijmout. Jako když jsem po letech navštívil hrobku českých panovníků pod podlahou svatovítské katedrály. Prohlížel jsem si sarkofágy, ve kterých spočívají ostatky našich velkých králů. Leží tu i syn Karla IV. Václav IV. Na jeho sarkofágu je napsáno jeho jméno a pod ním je osobní znak krále – reliéf ledňáčka ve věníku. Tento pozoruhodný ptáček je úzce spjat s naším městem – jen na Staroměstské mostecké věži jich najdete šestnáct. Ale toho nejstaršího najdeme v kapli

Zdroj: Wikimedia Commons

Ledňáček je krásný pestrobarevný ptáček, který je úzce spjat s historií Prahy.

Staroměstské radnice, kde navíc ve věníku, tedy smotané látce, nesedí sám. Jsou tu nad vchodem do svatyně tulící se ledňáčci dva.

Symbolika ledňáčka by vydala na samostatnou knihu. Ledňáček je symbolem věrné a vroucí lásky, kterou Václav IV. prožíval se svou druhou manželkou, krásnou Žofií Bavorskou.

Dvojice ledňáčků se objevuje v dávné antické pověsti, kde se dcera vládce větrů Alkyoné provdala za krále Kéýka, vášnivého mořeplavce. Alkyoné nerada viděla, když se její milý vydával na moře – od otce věděla, jak prudké a zrádné mohou mořské větry být.

A tak se jednoho dne stalo, že muže zastihla prudká bouře a vítr mrštil jeho lodí na skaliska. Když pak Alkyoné viděla mrtvého manžela, vrhla se ze zoufalství do vln. Nedokázala si představit život bez milovaného muže.

Bohové se slitovali a pro její velkou lásku ji proměnili v ledňáčka. Oživili i jejího krále a proměnili ho také v drobného pestrobarevného ptáčka. A tak spolu žijí na břehu a bůh větru Aiolos ochraňuje je i jejich děti přede všemi nebezpečími. Milé Alkyoné se splnil její sen – zůstat v lásce se svým mužem na věky.

Před sarkofágem Václava IV. se mi vybavilo i to, že ledňáček je král

rybář. Smotaný šátek, ve kterém sedí, je vera ikon, tedy rouška, kterou Ježíši při jeho cestě s křížem na popraviště podala svatá Veronika, aby si otřel tvář. Tento kus látky proto prý uchovává pravý obraz (tedy vera ikon) Ježíšovy tváře. Náš hrdina král rybář sedí ve smotané roušce nesoucí pravou podobu Ježíše. Je tedy strážce největšího tajemství.

Když jsem opustil hrobku králů a sešel k řece, posadil jsem se na lavičku. Tam u Hergetovy cihelny, na jediném místě v centru Prahy, kde není nábřežní zeď a kde můžete po přirozeném břehu dojít až k Vltavě. Věřte nevěřte, na zábradlí mola, kde přistávají turistické lodě, jen kousek ode mě přilétl ledňáček. A to je něco, to není jako když cvrnknete do holubů. Král rybář tam byl chvilku, jen pár vteřin.

Kluci od vody, kteří vozí turisty, mi sice vyprávěli, že se ledňáček do centra Prahy vrátil, já ho ale viděl poprvé, až když jsem navštívil krále ledňáčka Václava IV. Praha zkrátka přináší nové a nové příběhy. Stačí se jenom dívat.

Sarkofág českého krále Václav IV. v hrobce pod podlahou katedrály svatého Víta je ozdoben osobním znakem monarchy: ledňáčkem ve věníku.

Zdroj: Wikimedia Commons

1

Brigita v bazilice svatého Jiří

Vyprávění o žárlivosti až za hrob

V kostele svatého Jiří na Pražském hradě stojí zřejmě nejpodivnější pražská socha. Představuje dávno neživou ženu, pod kapucí je lebka, po jejíž kůži lezou ještěrky, hadi a žáby. Děsuplná socha stojí v kryptě kostela. Socha z vypálené hlíny měla být nejspíš varovnou připomínkou smrti, která na nás všechny čeká na konci našich dnů, avšak starý příběh vypráví něco zcela jiného.

Na Malé Straně kdysi žila chudá vdova s mladičkou dcerou Brigitou. A jak to tak bývá, do dívky se zamiloval spalující láskou mladý sochař ze dvora císaře Rudolfa. Láska je jako nemoc, chlapec se dívce dvořil tak dlouho, až se i Brigita zamilovala – první, ještě polodětskou láskou. Milenci se scházeli potají v Jelením příkopě, až se mládenec osmělil a požádal vdovu o Brigitinu ruku. Ta svolila a chystala se svatba. Ale přece byl na poslední chvíli sochař na několik dní odvolán za prací z města. Veselka se musela o několik dní odložit. Při uplakaném loučení si oba milenci přísahali věrnost. A mladík, velký žárlivec, zapřísahal Brigitu, aby na něj počkala, žádal tisíc slibů, že mu zůstane věrná a že na něj bude myslet v každé chvíli. Dívka vše slíbila stejně vášnivě, jak to mládenec po ní požadoval.

Po čase se mladý sochař vrátil, šílený steskem a touhou. Žárlivost ho ale přemohla, a tak se ještě před shledáním se svou dívkou rozhodl, že obejde sousedy a zeptá se, co Brigita v době jeho nepřítomnosti dělala. S kým mluvila, na koho se usmála, zda byla veselá, či smutná. Až sochař zaklepal na dveře sousedky, která nenáviděla Brigitinu matku pro jakýsi malicherný spor. Zlořečená žena hned využila příležitosti k pomstě. S předstíranou účastí chlapci začala vypravovat, že se jeho nastávající večer co večer

Foto v této kapitole: Klára Hášová

Brigita je slavná a poněkud děsivá socha umrlce, kterou najdete v kryptě baziliky svatého Jiří na Pražském hradě. Zobrazuje mladou ženu v pokročilém stadiu rozkladu s propadlými tvářemi a hadem vylézajícím z břicha. Jde o barokní alegorii Marnosti (Vanitas) a pomíjivosti lidského těla a bytí z 18. století.